

Høringsinnspill fra Stiftelsen Livsglede for Eldre vedrørende Statsbudsjettet 2022.Prop.1 Kap.79 Omsorgstjenester

I Verdighetsgarantien leser vi at helsetjenestene rettet mot eldre skal tilrettelegges slik at pasientene får et verdig og meningsfullt liv i samsvar med individuelle behov. Hvordan skal vi som samfunn klare å løfte eldreomsorgen slik den enkelte eldre får et verdig og meningsfullt liv?

Hurdalsplattformen stadfester at den nye regjeringen, AP og SP, vil jobbe for en hjemmetjeneste som arbeider forebyggende og holder folk friskere og i form lengre, hjelper folk i aktivitet og sikrer eldre den tryggheten de trenger for å kunne bo hjemme så lenge som mulig. Eldre skal være trygge på at fellesskapet stiller opp.

Livsglede for Eldre (LFE) er glad for regjeringens satsing på å utvikle hjemmetjenestene. Vi i LFE ønsker å bidra i dette nødvendige og viktige arbeidet regjeringen skal i gang med.

I Norge er det ca. 120.000 personer med en demenslidelse, og de fleste av dem bor hjemme i egen bolig. Flere undersøkelser gjort i forbindelse med pandemien har synliggjort at hjemmeboende eldre med en demenslidelse og deres pårørende har slitt mest i denne perioden. Hjemmetjenesten har vært under et svært stort press i flere år, og situasjon til hjemmeboende eldre med demens vil vedvare også etter pandemien om vi ikke snur i tide. Vi som samfunn må ta ansvar. Vi må innse at eldreomsorg ikke kun handler om de andre, men om oss. Deg og meg. God eldreomsorg handler til sist om å bygge gode, sterke og inkluderende lokalsamfunn for oss alle. Hvis vi som samfunn skal lykkes med dette krevende og viktige arbeidet må vi sørge for å bygge opp hjemmetjenester som sikrer at hele lokalsamfunnet blir involvert i våre eldres liv.

Vi trenger en #Omsorgsrevolusjon hvor vi tenker helt nye tanker rundt utviklingen og organiseringen av morgendagens hjemmetjenester. Hvis vi skal lykkes i våre mål om at eldre skal bo lengre i egen bolig, må vi utvikle helhetlige, nytenkende og personfokuserte hjemmetjenester. LFE vil sørge for at hjemmetjenestene er fundamentert på at eldre skal kunne være sjef i eget liv når behovet for mer hjelp og støtte melder seg. Dette innebærer at eldre får muligheten til å påvirke eget liv og hvilken omsorg de trenger når behovene endrer seg. LFE ønsker et sterkere søkelys på tidlig innsats, forebygging og livsglede fremfor behandling i ettertid.

Hvis vi skal oppfylle målene i verdighetsgarantien må vi lykkes med å bygge en helhetlig ramme rundt fremtidens eldre. Vi må styrke deres muligheter til å være sjef i eget liv, hele livet. LFE har startet arbeidet med å utvikle et digitalt kartleggingsverktøy for hjemmetjenesten, i samarbeid med andre sentrale aktører på eldreområdet og velferdsteknologifeltet i Norge (blant annet Norwegian Smart Care Cluster og Dynamisk helse). Dette kartleggingsverktøyet bygger på tidlig livshistoriekartlegging, nåtids- og fremtidskartlegging av hele livet til den hjemmeboende eldre, hvor vi gir muligheten til å inkludere hele lokalsamfunnet for å gi et tilbud om individuelt tilpassede aktiviteter, uavhengig av om de mottar kommunale tjenester eller ikke.

Med dette kartleggingsverktøyet skal hjemmetjenesten i kommunene på en enkel effektiv og lite ressurskrevende måte kunne kartlegge helheten i brukernes behov. LFE vil bruke en livshistoriekartlegging med søkelys på helheten i levd liv, nåværende og fremtidig situasjon. Verktøyet vil gjøre en risikorydding av boligen, klargjøre behov for hjelpemidler, synliggjøre digital kompetanse, kartlegge nettverk, fritidsinteresser, helse, medisiner, familiesituasjon og alt annet som har betydning for den enkelte eldre.

Med hjelp av kartleggingsverktøyet kan hjemmetjenesten, pårørende og/eller den enkelte eldre selv på en enkel effektiv og lite ressurskrevende måte få oversikt over behov. Det vil i tillegg bli mulig å legge inn kommunens lokale tiltak av frivillige og ideelle organisasjoner, lokalt næringsliv samt hele hjelpemiddelfeltet. Kartleggingsverktøyet vil være tilgjengelig for hjemmetjenesten (eldre og pårørende) via en app. Prosjektet bifalles av sentrale personer i KS, Råd for aldersvennlig

Norge og etterspørres av mange kommuner og andre aktører i samfunnet, deriblant NHO som vil være med å sikre prosessen fremover. Vi står klar til å ansette en prosjektleder til å lede prosjektet fremover.

Hvorfor er LFE den rette til å t tak i dette arbeidet? Utfordringene til hjemmeboende eldre er gjenkjennbare, og vår gode og lange erfaring med å bygge opp Livsgledehjemmene har sikret organisasjonen den kunnskapen vi trenger til å være sentral i å løse utfordringene for hjemmeboende eldre i samarbeid med andre viktige aktører i samfunnet. Livsglede for eldre jobber etter godt innarbeidede systemer som sikrer at alle beboere på sykehjem har mulighet til å få tilbud om individuelle aktiviteter basert på egen livshistorie og hva som gir mening og livsglede for den enkelte i dag. Livsglede for eldre har skreddersydd livsgledehjemmene slik at de ansatte kan legge til rette for en meningsfull hverdag for deg eller meg. Effektene vi ser hos de eldre er mer ro, økt aktivitet og glede i tillegg til økt matlyst og mindre bruk av medisiner. F.eks. så har LUND sykehjem reduserte medisinbruken fra kr 580.000 til kr 175.000 på ett år da de ble et livsgledehjem. De gikk også fra tre til to nattevakter, da beboerne er aktive på dagtid og sover bedre på natten.

Arbeidsmiljøet i Livsgledehjemmene påvirkes også positivt ved at flere nærværsfaktorer styrkes. 90 % av 4000 spurte, opplever livsgledearbeidet som meningsfullt – en viktig faktor i sykefraværarbeid.

Inntil 40 % av en kommunes budsjett går til helse, og det påvirker alle sektorene - og resten av samfunnet. For å lykkes med å utvikle og organisere fremtidens hjemmetjenester må vi tenke samskaping. Vi må jobbe på tvers av sektorene og engasjere nærmiljøet gjennom organisasjonslivet, barnehager, skoleelever, studenter, frivillige og det lokale næringslivet. Her har LFE god erfaring å vise til. Våre 500 Livsgledebarnehager og over 200 Livsgledeskoler bruker livsgledepedagogikk i helse- og oppvekstfag og valgfaget innsats for andre. På denne måten sikrer vi at barn og unge deltar i aktiviteter sammen med eldre, og skaper gode generasjonsmøter. I tillegg legges det til rette for god kontakt med lokalt foreningsliv, organisasjoner og frivillige, slik at vi utløser frivillighetsressurser. 63 % av Norges befolkningen er frivillige, herav ca. 4-5% % er frivillige innen eldreomsorgen. Livsglede for eldre sitt arbeid i lokalsamfunnene sikrer at pårørende og frivilliges innsats anerkjennes, systematiseres og blir bærekraftig.

Kartleggingsverktøyet rettet mot hjemmetjenesten bygger på våre erfaringer og mangeårige faglige gode arbeid både med Livsgledehjemmene, barnehagene og skolene. Målet er å forebygge ensomhet, utsette de eldres behov for kommunale tjenester, skape et kommunalt tilbud som henger sammen med lokalsamfunnsutviklingen.

Livsglede for Eldre har fått bevilget 9,5 millioner, og er svært takknemlig for dette. Samtidig ser vi at vi i samarbeid med andre viktige og sentrale aktører kan utvikle et system for en innovativ og nytenkende hjemmetjeneste som utsetter behov for tjenester, sparer kommunen for tid og ressurser og gir brukeren riktig hjelp til riktig tid. Et kindereg for morgendagens eldreomsorg.

LFE ber komiteen om å gå inn for en merknad til statsbudsjett der bevilgningen til Livsglede for Eldre økes med 2,5 millioner kr til i alt 12 millioner kr i budsjett for 2022.

Det vil føre til at vi kan starte opp flere Livsgledehjem, rekruttere flere barnehager og skoler og vi vil kunne utvikle vårt viktige etterspurte og nytenkende prosjekt rettet mot hjemmeboende eldre.

Vennlig hilsen



Tone Bye
Generalsekretær i Livsglede for Eldre